

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-575

28.6.2024

Storebrand Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Beregning av uføregrad – kommunal omsorgslønn for sykt barn – tpl. §§ 8-3, 8-4, 8-7 og 8-8.

Forsikrede ble innvilget 100 % uførepensjon under en kollektiv uføredekning i 2018. Foretaket reduserte i 2022 til 90 % uførepensjon fordi forsikrede mottok kommunal omsorgsstønad for sitt alvorlig syke mindreårige barn, i tråd med Navs uførevedtak fra 2022. Saken reiste spørsmål om foretaket kunne redusere uføregraden på grunn av stønaden knyttet til omsorg for barnet. Nemnda la til grunn at omsorgslønn skulle hensyntas når forsikredes inntektsevne skulle fastsettes etter vilkårene og foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede var omfattet av tidligere arbeidsgivers kollektive uføredekning, og var arbeidsufør fra 2017.

I legeerklæring ved arbeidsuførhet 1.6.18 opplyste fastlegen om 100 % arbeidsuførhet på grunn av varig og progredierende sykdom.

Nav innvilget 14.7.18 arbeidsavklaringspenger fra 2.7.18.

Foretaket innvilget 19.11.18 100 % uførepensjon fra 1.6.18.

Nav innvilget 9.5.22 forsikrede 90 % uføretrygd, med uføretidspunkt august 2017. Dette var basert på en innrapportert inntekt på ca. kr 62 000, og som tilsvarte ca. 10 % av den oppregulert tidligere inntekt før uførhet på ca. kr 638 000.

Foretaket endret 16.6.22 til 90 % uførepensjon, idet foretaket i hovedsak viste til Navs beregning/fastsettelse av uføretrygd.

Overlege ved nevrologisk poliklinikk skrev 1.6.23 erklæring om at det ikke var tvil om at 100 % uføretrygd var det riktige for forsikrede.

Forsikrede har i det vesentlige anført at legene ved sykehuset mener hun er 100 % arbeidsufør pga. alvorlig og uhelbredelig lidelse. Hun har en uhelbredelig sykdom og blir gradvis dårligere. Det er helt urimelig at omsorgsstønad som i realiteten går til økte utgifter til hennes alvorlig syke sønn (bl.a. til bleier mm.) skal redusere uførepensjonen. Hun må også dele omsorgsstønaden med eksmannen.

Foretaket anfører i det vesentlige at selv om forsikrede i utgangspunktet er 100 % arbeidsufør, så mottar hun omsorgsstønad for sønnen, og dette er å anse som inntekt etter vilkårene for uførepensjon, jf. også tjenestepensjonsloven. Forsikredes inntektsevne er derfor etter vilkårene redusert med 90 %, og uførepensjon fastsettes i tråd med dette.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede har krav på 100 % uførepensjon.

Sekretariatet ga ikke forsikrede medhold i klagen. Nemnda er enig i resultat, og slutter seg til sekretariatets begrunnelse:

Innledning

Spørsmålet i saken er om foretaket kan redusere din uførepensjon fordi du mottar omsorgsstønad for din sønn.

Vårt mandat

Finansklagenemndas mandat er å vurdere om forsikringsforetakets behandling av ditt krav er i samsvar med forsikringsavtalen og øvrig regelverk, samt retts- og nemndspraksis. Vi kan ikke pålegge forsikringsforetaket å utbetale erstatning ut over dette.

Hvilke situasjoner som gir rett til en utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått med forsikringsforetaket, herunder forsikringsvilkårene. Nemnda har lagt til grunn at forsikringsforetaket ved utformingen av dekningsområdet har angitt hvilke risikoer det har tatt på seg å dekke, og at likhetsprinsipper tilsier at forsikringsforetaket kan følge disse konsekvent, jf avgjørelsene 2019-421, 2014-274, FSN-6455, og 2023-121 hvorfra vi siterer:

Nemnda bemerker videre at Finansklagenemndas oppgave er å vurdere om selskapets behandling av fremsatt krav er i samsvar med forsikringsavtalen og i samsvar med gjeldende nemndspraksis. Finansklagenemnda kan ikke pålegge et selskap å utbetale erstatning ut over hva avtalen hjemler. Videre behandler ikke Finansklagenemnda klager som gjelder misnøye med selskapets servicenivå.

Det er forsikrede som må sannsynliggjøre at vilkårene for å få erstatning er oppfylt. Forsikrede må med andre ord dokumentere at vilkårene for en utbetaling er til stede.

Din sak

Hva du har krav på av ytelser fra foretaket fremgår av avtalen, i ditt tilfelle forsikringsbevis og vilkår. Dette er regulert i vilkårenes punkt 2-1 og 2-2 sitert over.

Det følger av disse at retten til uførepensjon inntreffer når inntektsevnen er nedsatt med minst 20%.

Det er ikke omtvistet at det er tilfelle for deg. Om beregningen fremgår videre:

§ 2.2. Beregning av uførepensjon

Uførepensjon beregnes på det tidspunkt inntektsevnen ble nedsatt og på grunnlag av medlemmets lønnsgrunnlag og folketrygdens grunnbeløp på dette tidspunktet, jf. tjenstepensjonsloven § 8-5, og på den måten som er fastsatt i pensjonsplanen.

...

Uførepensjon ytes i forhold til graden av nedsatt inntektsevne til enhver tid. Den årlige uførepensjon som er angitt i forsikringsbeviset, svarer til 100 prosent nedsatt inntektsevne.

Fastsettelse av redusert inntektsevne bygger på en sammenligning av de inntektsmuligheter medlemmet hadde før uføretidspunktet og medlemmets inntektsmuligheter etter uføretidspunktet, jf. tjenstepensjonsloven §§ 8-3 og 8-4.

Uføregraden fastsettes av selskapet og graderes i trinn på fem prosent. Foreligger det en fastsatt uføregrad fra folketrygden skal denne normalt legges til grunn.

Det følger videre av tjenstepensjonsloven (tpl) § 8-3 at

Inntekt etter uførhet fastsettes til den inntekt medlemmet forutsettes å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restinntektsevne ved ethvert arbeid som medlemmet nå kan utføre.

Videre følger det av tpl. § 8-4 at:

Uføregrad fastsatt etter folketrygdloven, skal normalt legges til grunn

Det følger her at uføregraden fastsettes etter reduksjon i din inntektsevne, og at i utgangspunktet legges Navs uføregrad til grunn, og som i ditt tilfelle er 90%.

Det følger videre av punkt 2.2 sitert over at uførepensjon beregnes på samme grunnlag som det Nav legger til grunn.

Disse forholdene tilsier at det også etter vilkårene i din uførepensjon legges til grunn samme uføregrad som i Nav.

Vi viser videre til omtale av omsorgsstønad fra kommunen på Helsenorge:

<https://www.helsenorge.no/hjelpetilbud-i-kommunene/omsorgsstonad/>

Hva er omsorgsstønad?

Omsorgsstønad er en økonomisk kompensasjon du kan få av kommunen hvis de vurderer at du har veldig tyngende omsorgsarbeid, og gjør oppgaver som ellers måtte vært utført av kommunen. Ordningen gjelder både omsorgsytere uten omsorgsplikt, og foreldre som har omsorgsplikt for sine mindreårige barn.

Hvem kan få omsorgsstønad?

Ingen har en lovfestet rett til omsorgsstønad, men ordningen finnes i alle kommuner. For å få tildelt omsorgsstønad må kommunen ha vurdert dette som den mest hensiktsmessige måten å yte tjenester på. Det er opp til kommunen du bor i å vurdere behovet, og den vurderingen skal de gjøre sammen med deg, og omsorgsmottaker.

Det fremgår her at omsorgsstønad er en kompensasjon du mottar for å yte tjenester som kommunen ellers måtte ha gitt. Dette taler for at dette er en for lønn for tjenester som kommunen ellers måtte ha betalt for, og at dette representerer en inntektsevne hos deg.

Videre fra Navs informasjon om beregning av uførepensjon: <https://www.nav.no/uforetrygd>

Hvor mye kan du få?

Vi bruker inntekten din de siste årene før du ble syk eller skadet når vi beregner uføretrygden din:

Uføretrygd er 66 prosent av gjennomsnittet for din pensjonsgivende inntekt de 3 beste av de 5 siste årene før du ble syk. Inntekt fra tidligere år blir justert opp til dagens verdi.

Det er kun årlig inntekt opptil 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) som tas med når vi beregner uføretrygd. Det tilsvarer i dag 711 720 kroner.

Omsorgsstønad og fosterhjemsgodtgjørelse blir regnet som inntekt.

Ved Navs beregning av uføretrygd regnes altså omsorgsstønad som inntekt, og som reduserer uføretrygd. Dette taler også for at omsorgsstønad er å anse som inntekt og inntektsevne i relasjon også til beregning av uførepensjon etter din avtale. Vi viser her også til at det i vilkårene tas utgangspunkt i samme beregning som Navs uføretrygd.

Vi forstår det videre slik at omsorgsstønad er å anse som skattepliktig inntekt.

Når dette vurderes samlet, må omsorgsstønad i vilkårenes forstand forstås som en form for betaling for tjenester kommunen ellers ville hatt plikt til å yte, og at dette slik sett representerer en inntektsevne når din uføregrad skal vurderes etter vilkårene i din avtale. Som nevnt er dette også i tråd med utgangspunktet at uføregraden i utgangspunkt fastsettes i tråd med Navs vurdering. Dette betyr at den inntektsgrad som omsorgsstønaden representerer skal komme til fradrag ved beregning av din uføregrad etter avtalen.

Vi må ved vår rent skriftlige saksbehandling ta utgangspunkt i det omsorgsstønaden er ment å kompensere, altså for de tjenester kommunen ellers måtte ha utført. Hvorvidt du må bruke pengene på andre ting til barnet er en annen vurdering, og som vi ikke kan foreta.

Konklusjon

Du kan ikke få medhold i klagen.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).